

ఇలాకో /ilākō/ *n.* • ప్రాంతం; spot; (స్పాట్); ప్రదేశ; स्थान. అపణ్ ఇలాకో దాటన్ జాయేర్ ఛేని. మన ప్రాంతం దాటి వెళ్లకూడదు.
• పాలిమేర; boundary; (బౌండరీ); सरहद; सीमा.
ఇలాజ్ /ilāj/ చికిత్స; medical treatment; (మెడికల్ ట్రీట్మెంట్).

ఇస్త్రికర్ /istri kar/ ఇస్త్రి చెయ్యి; press; (ప్రెస్). మార్ రుగ్గానఁ ఇస్త్రికరన్ మేల్. నా అంగిని ఇస్త్రి చేసి పెట్టు.
ఇస్తమాల్ /istamāl/ వాడడము. మ తార్ విస్త్రా ఇస్తమాల్కర్లుమఁ. నేను నీ వస్తువును వాడుకుంటాను.

ఈ

ఈ /i/ *pron.* • ఇతను; he; (హీ); यहणु. ఈ తార్ కాఁయి లాగఁ. ఇతను నీకు ఏమవుతాడు.
• ఇది; this; (దిస్); यहन.; यहखी. ఈ విస్త్రా మారొ. ఈ వస్తువు నాది. ఈ వర్లా. ఇది ఇటు తీసుకురా.
ఈ నఁతో /i nañtō/ ఇది కాకుంటే; if not this; (ఇఫ్ నోట్ దిస్). ఈ నఁతో ఊ వఛఁ. ఇది కాకుంటే అది అవుతుంది.

ఈ మినామా /i mināmā/ ఈ నెలలో. ఈ మినామా మఁ డిగ్రి పాస్ వేగో. ఈ నెలలో నేను డిగ్రి పాస్ అయ్యాను.
ఈజ్ /ij/ ఇదే; this one only; (దిస్ వన్ ఒన్లీ). ఈజ్ వేళ రేణుఁ. ఇదే సమయం కావాలి.
ఈడ్ /id/ *n.* వయసు; age; (ఏయ్జ్); उम्र; जवानी; अवस्था. తోనఁ చార్ మనిక్యామా వాతే కరేర్ ఈడ్ ఆయికోని. నీకు ఇంక నలుగురితో మాట్లాడే వయస్సు రాలేదు.

ఉ

ఉకళ్రో /ukalrō/ *n.* మసులుతుంది; boil; (బొయిల్). పాణీ ఉకళ్రో. నీరు మసులుతుంది.
ఉక్కోమారేర్ /uklōmārēr/ ఉక్కు పోత; sweating; (స్వెటింగ్). తడ్కెతి ఉక్కోమారఁచఁ. వేడికి ఉక్కు పోత పోస్తుంది.
ఉక్కు /uklām/ *v.* మరుగు; boil; (బొయిల్); उबल.
ఉచ్చాయేర్ /ucḷāyēr/ *v.* రెచ్చగొట్టు; ignite; (ఇగ్నైట్); उकसाना; भड़काना. మఁనఁ ఉచ్చావజా కర్మత్. నన్ను రెచ్చగొట్టకు.
ఉజ్జి /ujji/ *conj.* • ఇంకా; some more; (సమ్ మొర్); और भी. ఉజ్జి రేణుఁ. ఇంకా కావాలి.
• మరియు; and; (ఎండ్); और; फिर.
ఉజ్జెక్ /ujjek/ మరొక. ఉజ్జెక్ హస్త మార్ ఛేట్ ఆయేర్ ఛేని. మరొక సారి నా జోలికి రాగూడదు.

ఉక్కి /ukli/ *n.* రోకలి; pestle; (పెస్టల్); मूसल. ఉక్కిన భాటాతి తయార్ కఁరఁచ. రోకలిని రాయితో తయారు చేస్తారు.

ఉదాహరణ /udāhārā/ *n.* ఉదాహరణ; example;

(ఇగ్నాంపల్); उदाहरण; दृष्टांत; मिसाल.

ఉందర్ /undar/ *n.* ఎలుక; rat; (రెట్); चूहा; मूषक.

ఉందరేనఁ బిస్సి ఖావఁచఁ. ఎలుకను పిల్లి తింటుంది.

ఉందా /undā/ *v.* కుమ్మరించు; dump; (డంప్); కేడెల్. పాణీ

మాట్టార్ నైఁ ఉందారోచఁ. వర్షం కుండపోతగా కురుస్తున్నది.

ఉందాళో /undālō/ ఎండాకాలం, వేసవి. ఉందాళో ఆరోచఁ

కూలర్ లేలఁ. ఎండాకాలం వస్తుంది కూలర్ తీసుకో.

ఉందుమా /undumā/ *pron.* వాటిలో; in them; (ఇన్ దెమ్).

ఉందుమా కుణ్ణో లేచి? వాటిలో ఏది తీసు కుంటావు?

ఉందూర్ /undūr/ వారి; their; (డేర్). ఉందూర్ నామెపరఁ

జమ్మి లకాయో. వారి పేరు మీద భూమి వ్రాయించాను.

ఉంచేర్ /uñcēr/ పైది; upper one; (అపర్ వన్). తార్

ఉంచేర్ రామ్. నీ పైది ఆకాశం.

ఉందొపడేర్ /undopaḍēr/ బోర్లా పడడం; falling again;

(ఫొలిజ్ అగెన్).

ఉంచఁ /uñcam/ *n.* ఎత్తు; height; (హైట్). ఉంచేతి రేడే. పై

నుండి ఎగపొయ్యి.

ఉండేమా /uṇḍēmā/ తోతు; depth; (డెప్త్). ఉండేమా గోజకో

ఆడ్మి మగ్గో. తోతుకు పోయిన వ్యక్తి చనిపోయాడు.

ఉంపర్ ఉంపర్ /umparumpar/ పైపైన; peripheral;

superficial; (పరిఫరల్, సుపఫిశల్). జమ్మినె

ఉంపర్ ఉంపర్ దూన్. భూమిని పైపైన దున్ను.

ఉంప్రఁ /umpraṁ/ ఉపరి తలం; ఎత్తైన; outer layer; tall;

(ఔటర్ లేయర్); (టోల్). మోట్ గట్టార్ ఉంప్రఁ చడ్ సకాని.

ఎత్తైన గుట్టలు ఎక్కలేము.

ఉమర్ /umar/ *n.* • వయసు; age; (ఏయ్); आयु; जिंदगी;

उम्र. తార్ ఉమర్ కత్తా. నీ వయసు ఎంత. వోర్ ఉమర్

పూర్ వేగి. అతని వయసు పూర్తి అనది.

• జీవితం; life; (లైఫ్); जीवन. హువ జన్నాతి

మరజేతాణూర్ సాలేవున ఉమర్ కచఁ. పుట్టినప్పటి

నుండి మరణం వరకు ఉండే కలమును వయస్సు

అంటారు. తార్ ఉమర్ మోట్. నీ జీవితం పెద్దది.

ఉమర్ భరో /umar bharo/ జీవిత కాలం; life long; (లైఫ్ లొజ్).

ఉమన్ /umas/ ఉక్క పోత; sweating; (స్వెటింగ్).

ఉందాళేమ ఉమన్ మారచఁ. వేసవిలో ఉక్క పోత

పోస్తుంది.

ఉలి /uli/ *n.* ఉలి; chisel; (చిసెల్); छेनी; टांकी. ఉలితి పేడేర్

వేజ్ పాడఁచఁ. ఉలితో చక్క కన్నాలు చేస్తారు.

ఉశ్కా /uskā/ *n.* ఇసుక; sand; (సండ్); रेत; बालू. ఖాళ్యామాతి

ఉశ్కా ఆవఁచఁ. పెద్ద కాలువ నుండి ఇసుక వస్తుంది.

ఉస్క్యార్ బీడ్ /uskyār biḍ/ *n.* ఎడారి; desert; (డెసర్ట్);

रेगिस्तान. రాజస్థానేమా ఉస్క్యార్ బీడ్ ఛఁ. రాజస్థాన్ లో

ఎడారి ఉంది.

ఉం

ఉం /ū/ • అతను, ఆయన. ఉం... కేవ్వి జారొచఁ. అతను ఎటు

వెళుతున్నాడు. • *n.* అది; that; (దెట్); वहन.; वहखी. ఉం

కాయ? అది ఏమిటి?

ఉంట /ūṭa/ *n.* ఉంట; fountain; (ఫౌంటిన్); सोता.

ఉంట్ /ūṭ/ *v.* లే; get up; (గెట్ అప్). ఉంపర్ ఉంట్. పైకి లే.

తూ ఉంట్. నువ్వు లే.

ఉంటేర్ /ūṭēr/ *n.* లేచే; getting up one; (గెటిజ్ అప్ వన్).

ఉంటేర్ వేళ వేగి. లేచే సమయం అయింది.

ఉన్ /ūn/ *n.* • ఉన్ని; బొచ్చు; wool; (వుల్); ऊन.

ఉంచాల్ /ūñcāl/ *n.* పడమర; west; (వెస్ట్); पश्चिम;

मगरिब. ఉంచాల్ సామ్ జాన్ కామ్ కర్. పడమర

వైపుకు వెళ్లి పనిచెయ్యి.

ఉండో /ūṇḍō/ *adj.* • తోతు; deep; (డీప్); गहराई;

गंभीरता. అపణ్ థాబ్ రాన్ ఉండో. మన బావి చాల

తోతు. • తోతైన. హమార్ గామ్ ఉండేమా ఛఁ. మా ఊరు

తోతైన ప్రాంతంలో ఉంది.

ఉంపణ్ /ūmpaṇ/ *v.* పొంగు; inflate; (ఇన్ఫ్లేట్); उफान;

उबाल. దూద్ ఉంపణ్ గో. పాలు పొంగు చున్నది.

ఎ

ఎకర్ /ekar/ *n.* ఎకరం; acre; (ఏయ్యర్). ఏక్ ఎక్కర్ ఫేత్ కాట్. ఒక ఎకరం పొలం కొయ్యి.

ఎక్కజ్ /ekkaj/ • *adv.* ఒక్కటే; only one; (ఒంలి వన్). ఎక్కజ్ త్వయి గాలి మోటర్ చండో. ఒక్కటే సారి విమానం ఎక్కినాను. • *pron.* ఒక్కరు; one person; (వన్ పసన్). నే మనిక్యా ఎక్కజ్ కన్ కేలేణో. అందరూ వ్యక్తులు ఒక్కరే అని అనుకోవాలి. • *n.* కేవలం; mere; (మీయర్); కేవల; సిఫి. ఊఁ మన్ నాళి కరన్ ఎక్కజ్ రపియా దీనో. అతను నన్ను వేరు చేసి కేవలం ఒక్క రూపాయి మాత్రమే ఇచ్చినాడు. • *adj.* ఒకే; only; uniformly; mono; (ఒంలి); (యునిఫొమీలీ); (మోనీ); एक मात्र; एक ही.

ఎక్కినఁ /ekkinam/ ఒక దానిని; one thing; (వన్ తిజ్). ఏక్కినఁ నందిమా హంగోళి కరావో. ఒకదానిని నదితో స్నానం చేయించండి.

ఎక్కిర్ /ekkir/ *pron.* ఒకరి; ones; (వంస్). తూఁ ఎక్కిపర్ రీన్ కాఁయికన్ కర్రోచి. నీవు ఒకరి మీద కోపం ఎందుకు చేసుకుంటున్నావు.

ఎకిన్ ఏక్ /ekin ek/ ఒకరికి ఒక్కరు; one to one; (వన్ టు వన్). తమ్ దోయి ఎకిన్ ఏక్ సాత్. మీరిద్దరు ఒకరికి ఒకరు తోడు.

ఎలాన్ కర్ /elānkar/ *v.* ప్రకటించు; announce; (అనౌన్స్); घोषणा कर; विज्ञापन कर; सूचित कर. తార్ వాతేనఁ బార్ ఎలాన్ కర్. నీ మాటను బయట ప్రకటించు.

ఏ

ఏక్ /ek/ • *num.* ఒకటి; one; (వన్); एक. దసెమా ఏక్ భేళతో గ్యారఁ. పదికి ఒకటి కలిపదితే పదకొండు. ఏక్ కామ్ పూరో కర్. ఒక పని పూర్తి చెయ్యి. ఓన్ ఏక్ హస్త దికాళ్. దాన్ని ఒక సారి చూపెట్టు.

ఏక్ ఏక్ /ēkēk/ *n.* ఒక్కొక్కడు; each; (ఈచ్).

ఏక్లేనఁ /ēklēnam/ ఒక్కరినే; only one person; (ఒంలి వన్ పసన్). మన అందరెమా ఏక్లేనఁ రకాడ్ గో. నన్ను చీకటిలో ఒక్కరినే ఉంచావు.

ఏక్లో /ēklo/ • *n.* ఒక్కడు; one person; एक आदमी.

ఏక్లోజ్ /ēklōj/ • *n.* ఒంటరిగా; alone; (అలోన్); एकआदमी. అడ్డిమా రాత్ వణా ఏక్లోజ్ జాయేర్ ఛేని. అడవిలో రాత్రి పూట ఒంటరిగా వెళ్ళ కూడదు. • *adv.* ఒకడినే; aloof; (అలోఫ్); अकेले. మార్ బాపేర్ ఏక్లోజ్ బేటా. నా తండ్రికి నేను ఒకడినే కుమారున్ని.

ఏక్ కరేర్ /ēkkarēr/ • *v.* ఏకీకరించు; consolidate; (కంస్సాలిడేట్). దోయినె ఏక్ కరేర్. రెంటిని ఏకీకరించు. • *n.* కలపడం; mixing; (మిక్సిజ్).

ఏక్ త్వయి /ēktvāyi/ ఒకసారి; once; (వంస్). ఏక్ త్వయి రేణు. ఒకసారి కావాలి.

ఏకిమా ఏక్ /ēkimāēk/ ఒకదాంట్లో ఇంకొకటి. ఏకిమాత్ భేళ్. ఒకదాంట్లో ఇంకొకటి కలుపు.

ఏకేక్ తాయి /ēkēk tāyi/ *pron.* ఒక్కొక్కసారి; sometimes; (సమ్టైమ్స్).

ఏడి /ēḍi/ మడమ. ఏడి పరఁ వించు కాటో. మడమపై తేలు కుట్టింది.

ఏర్ జు /ērju/ • *n.* ఇలా; thus; (దస్). ఏర్ జూ చాల్. ఈ రకంగా నడుపు. • *adv.* ఇట్లా; इस तरह. ఏర్ జు కూఁణి కరేని. ఇట్లా ఎవరు చేయలేరు.

ఏవ్ డి /ēvḍi/ *v.* ఇటు; this side; (దిస్ సైడ్). ఏవ్ డి వర. ఇటు రా.

ఒ

ఒకొల్డి /okoldi/ *n.* పెంట కుప్ప; manure heap; (మన్యూర్ హీప్). గోబ్రెనె ఒకొల్డిమారేడ్. పేడను పెంట కుప్పలో వేయి.

ఒడుపు /oḍupu/ *n.* ప్రణాళిక; plan; (ప్లాన్). తార్ ఒడుపు ఆచో ఛఁ. నీ ప్రణాళిక బాగుంది.

ఒత్తి /otti/ *adv.* అక్కడి నుండి; from there; (ట్రొమ్ దేర్). ఒత్తి దెమల్. అక్కడి నుండి పంపించు.

ఒత్తె /otte/ అక్కడ; there; (దేర్). ఒత్తె మేల్. అక్కడ పెట్టు.